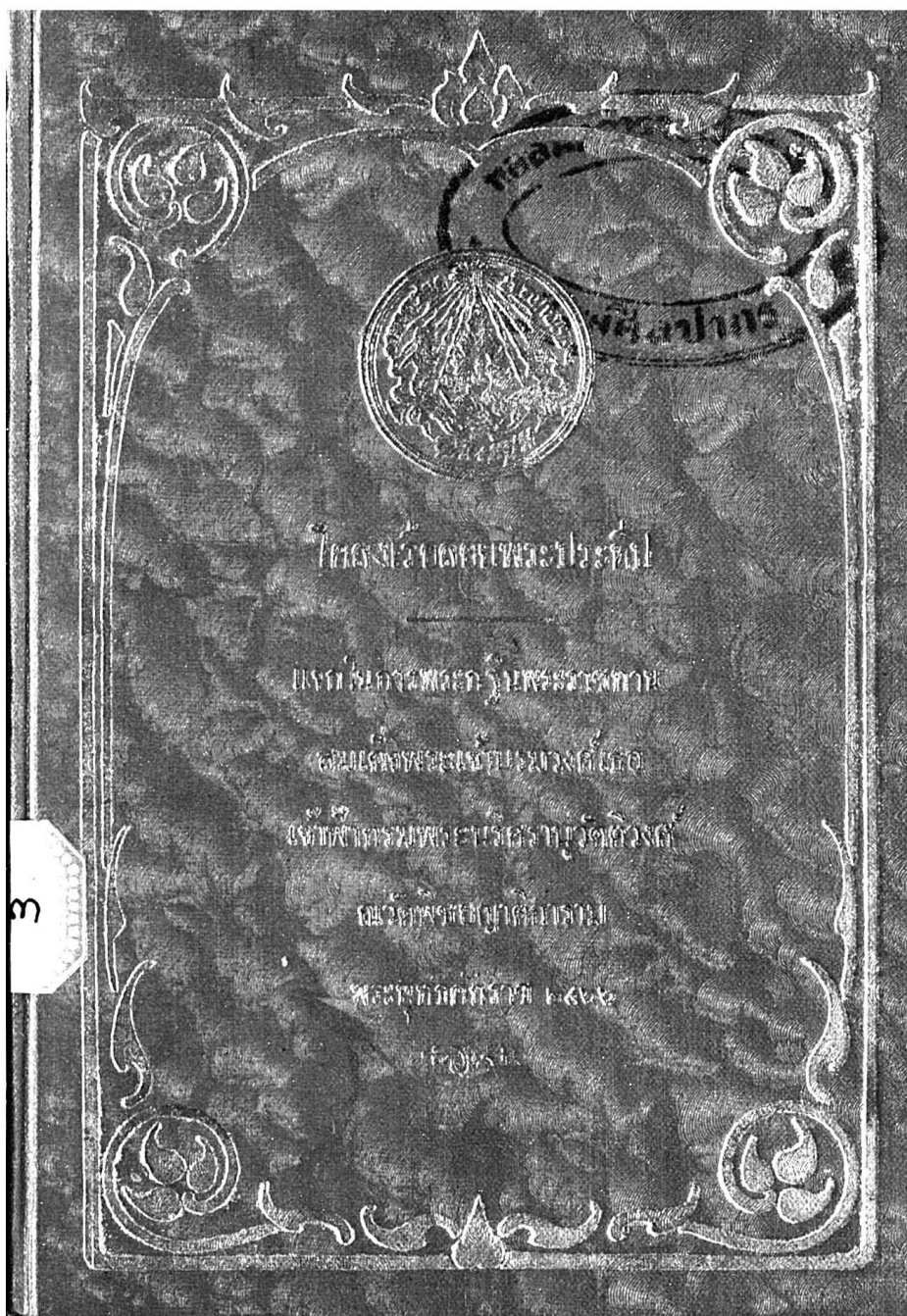

กรมพระ ตำราฐานภาพ

อธิบดีสถานศึกษา สยามวิไลนทรไม่ประการ

มโหฬารราชบัณฑิตยสถาน อักษรประกาศการสวัสดิ์

วรรณคดีปัญญาคิดหาวิเศษ นิพนธ์การเขียนบรมวงษาอโศก

ศิริกมลไตรคุณธาดา อคมเดชาฐานภาพนพิตร์

โคลงเรือลอยพระประทีป

แจกในการพระกฐินพระราชทาน

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต

ณ วัดพิชยญาติการาม

พระพุทธศักราช ๒๔๖๖

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

เลขที่ ๓๗

เลขหมู่ ๗. ๓๓

เลขที่ ๓๗

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111005350375

คำนำ

เรือลอยพระประทีป คือเรือที่ถ่ายแบบเรือพระที่นั่ง
แลเรือกระบวนเสด็จมาทำขนาดย่อม ๆ ให้เหมือน
กับเรือเดิม ยื่นตักกะตาดั้งรายลำเป็นนักษัตรแล
ผพาย แล้วยกเทียนรายทกลางกระถางเรือตลอดลำ
ถวายทรงจุดเทียนลอยเรือนั้นในการพลอยพระประทีป
ทั้งกลางเดือน ๑๑ แลกลางเดือน ๑๒.

เหตุที่จะเกิดเรือลอยพระประทีปนี้ เจ้าพระยา
ทิพากรวงศ์มหาโกษาธิบดี แสดงไว้ในหนังสือพระราช
พงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ว่า ในรัชกาลก่อน ๆ มา
เจ้านายแลข้าราชการทำเครื่องประทีป เรียกว่ากระถาง
ถวายทรงจุดในการลอยพระประทีป กระถางนั้นทำรูป
ร่างต่าง ๆ กันตามความคิด เหมือนกันแต่ยกเทียน
รายไว้ถวายทรงจุด ถึงในรัชกาลที่ ๓ เจ้านายแลข้าราชการ
ผู้ใหญ่เปลี่ยนกันรับทำกระถางถวาย ประทีปนี้

(๒)

คิดทำงานใหญ่โตขึ้น เรียกว่ากระทงใหญ่ ครั้นมาถึงรัชกาลที่ ๔ ทรงพระราชดำริว่า ทำกระทงใหญ่เป็นการประกटकัน เปลืองทุนรอนของผู้ที่ทำมากนัก จึงทรงพระกรุณาโปรดให้ขอแรงพระบรมวงศานุวงศ์แลข้าราชการที่มีตำแหน่ง ทำเรือลอยพระประทีปแทนกระทงถวายคนละลำ เป็นการทำความเรียบร้อยแล้วใช้ต่อมาได้ทุกปี จึงเกิดเรือลอยพระประทีปขึ้นด้วยเหตุนี้

มีความปรากฏในจดหมายเหตุว่า เมื่อแรกทำเรือลอยพระประทีปขึ้นในรัชกาลที่ ๔ ถึงพิธีลอยพระประทีปในตอนหัวค่ำโปรดให้เอาเรือลอยพระประทีปเหล่านั้นไปลอยที่พระบรมราชวัง ถวายพระบาทสมเด็จพระที่นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจกครวทงก่อน แล้วจึงมาเตรียมถวายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงจกในตอนดึกอีกครวหนึ่ง แต่เรือลอยพระประทีปเมื่อแรกทำมากลำด้วยกัน การที่ทรงจกเทียนทุกลำเห็นจะ

(๓)

เปลื้องเวลาช้านัก ต่อมาจึงแก้ไขลักษณะลอยเรือ
พระประทีปถวายทรงจตุเทียมนแต่เรือของเจ้านายซึ่งทำ
เป็นเรือพระที่นั่ง เรือขุนนางทรงจตุเทียมนแต่เรือลำเภา
ของพระยาไชยภักดาชครษฐิ์ล่ำเคียว ทั่วเป็นสัญญา
เมื่อถึงเรือลำเภาที่จตุคอกไม้เพลิง ส่วนเรือประทีป
ของขุนนางที่เป็นเรือกระบวนให้เจ้าพนักงานจตุเทียมนข้าง
เหนือ แล้วปล่อยลอยผ่านหน้าพระที่นั่งถวายทวีน
หมดทุกลำจนหมดกระบวน เป็นประเพณีมาดังนี้จนเลิก
ลอยพระประทีปเมื่อในรัชกาลที่ ๕.

โคลงที่พิมพ์ในสมุคเล่มนี้ หลวงสารประเสริฐ นช
แต่งเมื่อแรกสร้างเรือพระประทีปขึ้น พรรณนาชื่อเรือ
แลชื่อผู้ทำถวายทุก ๆ ลำ ดูเหมือนจะเป็นยานุชเรือ
พระประทีปที่สร้างขึ้นนั้นมิใช่แต่ในโคลง เรื่องนี้ขยับเคียว
หนังสือโคลงเรือลอยพระประทีปเรื่องนี้ จึงนับว่าเป็น
จดหมายเหตุที่ควรอีกอย่างหนึ่ง

โคลงเรือลอยพระประทีป

- ๑ โคลงเรือประทีปไท้ เขกองค์
เกณท์ราชวงศานวงศ์ มาศย์พร้อม
พลเรือนและทหารผจง จักทั่ว หมู่เฮย
สารประเสริฐนุชน้อม นอบเกล้าแต่งถวาย ฯ
- ๑ ขยมนผู้ศิษย์ลอกไว้ หวังชม
ฟังพจนคำความ เรืองอ้าง
เป่นแบบอย่างนิยม ตามได้ ทำนา
กเพื่อเทียบทานยัง ยทของครทำ ฯ
- ๑ เหวาข้ามสมุทรไค้ ความสินธุ์ แนนแซ
ลายฉลักเกิดฉิน ช่วงฟ้า
กรมหลวงมหิศวริน ทรามเรศ รังเฮย
พายเล่ห์หะเห่ข้า ยาย้ายในสนาม ฯ

๒ พระที่นั่งกังพร้อม พลไสว
 ศรีประภาศรไชย ช่อช้าง
 บุษบกสุวรรณไพ โรจน์รุ่ง เรืองแสง
 กรมพระรามเสด็จสร้าง สืบไว้อวายุคำ ฯ

๓ กิ่งไกรสรมุขม้าน แมนผจง
 ส้มเค็ญพระเคชาทรง สืบสร้าง
 บุษบกพิพิธรอง กตมาศ งามแฮ
 พลเทียบพายทองช้าง ช่อไว้อวายุโฉม ฯ

๔ เรือเหราเลขลั่น ลายกำ มลอเฮย
 พนกกันยาม่านคำ ขจิตแก้ว
 กรมพระพิพิธทำ เทียมเทพ รั้งญา
 พลเทียบแสงพายแพรว พราวฟ้าอวายุ ฯ

๕ เหวาลอยล่องทอง นที
 ตั้งคชาธารมณี เลิศแล้ว
 กรมหลวงพิเศษศรี สวัสดิ์ดีแต่ง อวายุแฮ
 เพ็ญเพียบพลพายแก้ว กลั่นไว้อวายุสนาม ฯ

- ๖ กรมพระพิทักษ์แสงรั้ง ทรงสรร เรือแซ
 ผูกม่านกันยาสุวรรณ เลิศแล้ว
 มงคลสุวรรณบรร จงแต่ง ถวายแซ
 เกื้อนล่องต้องแสงแพรว พร้งพร้อมพลพาย ฯ
- ๗ กรมหลวงภูวเนตรผู้ ใจรัก
 เรือสุวรรณเหวาลัก ลวกล้อม
 พระสูตรกันยาพนิก ขจิตมาศ งามแซ
 พลรบเสอสัย้อม ยาตร้ายถวายเสนอ ฯ
- ๘ กรมหลวงเทเวศร์แสงรั้ง สรรถวาย
 หนึ่งไพร่สรวักพาย ฝูง
 ขมบกัณราย เรืองโรจน์
 ฟ่องผ่องผิวน ฝอยพ้องพลพาย ฯ
- ๙ เรือศรีทเพริศพร้ง เพราตา
 ชอวิไลยเลขา ผ่องแผ้ว
 กรมชนสถิตยส์ดา พรแต่ง ถวายแซ
 ห้อยภู่พรายแพรว เพริศพร้อมทาวราย ฯ

๑๐ เรือศรีพระที่นั่งเจ้า จักรพรรดิ มาฤฯ
 ขษยภพิศาลชัต ษอไว้
 ๑ กษยาม่านทองรัตน พลเพียบ พายแฮ
 ๑๑ กรมหมื่นถาวรไต้ จักแล้วลอยถวายเป็น ฯ

๑๑ พระที่นั่งกลับสมุทพร้อม พลพาย
 ๑๒ ผ่าผูกทวาทองพราย ภูพร้อม
 ๑๓ กษยาพนักราย สวรรณม่าน ศรีแฮ
 ๑๔ กรมหมื่นอลงกฎอนม นอบเกล้าเหลาถวายเป็น ฯ

๑๒ เรือศรีสรรพใหม่พน คำชำ
 ๑๓ ลายสลัษจิตคำ แข่งฟ้า
 ๑๔ กรมหมื่นนรคึกคากำ ทลยาท
 ๑๕ ม่านภูเกเลิศหล้า เล่ห์หล้าเลอสรวง ฯ

๑๑ เขกไชยพระที่นั่งพร้อม พลพาย
 ๑๒ นักราชถอชิงชาย เลิศล้วน
 ๑๓ ขษยภณลล่าย ทองทาบ งามแฮ
 ๑๔ กรมหมื่นนภบาลถ้วน สึงลาทำถวายเป็น ฯ

๑๔ พระที่นั่งกังคัง ขมขก งามนา
 ชลพิมานไชยยก ยิงไซ้
 วางกระเบียดกะทงตก ค้องอย่าง จริงแฮ
 กรมหมื่นวรจักรไช้ ช่างแท้ทำถวาย ฯ

๑๕ ไกรแก้วจักรรัตนม้าน นฤมิตร
 ขมขกม่านพิจิตร แจ่มจำ
 กรมขุนนรนาชิต ชาญช่าง ทำแฮ
 ฟ่องเล่ห์หลองฟ้า เพียบผู้พายทอง ฯ

๑๖ กรมขุนนิไชศรีผู้ ผจงจัก ถวายแฮ
 รักรูปเรือกักรัตน อร่ามฟ้า
 กันยาพนกัทท เทียมเทพ ทำเฮย
 พลพวกพายไช้ช้า ขุดพร้อมเทียนถวาย ฯ

๑๗ เรือศรีสาครลำ แลลไม
 ช่อสวัสดิ์กิงไซ เยศแสรัง
 ทาวประคัยอำไพ ภูผก ห้อยแฮ
 กรมหมื่นอมรแกลัง กลิ่นไว้ถวายลำ ฯ

๑๘ คู้ชักพายยาย้าย โยนยาว เยี่ยงแซ
 เอกไชยเห็นหาว ช่ออ้าง
 ทั้งคฤหคาคดาวพราว เพราเพริศ
 กรมหมื่นเชษฐาสร้าง เคกแสงรังแต่่งถวาย ๗
 ๑๙ เรือนคู้ชักแสงรัง สรรคสนอง ไว้แซ
 เอกไชยหลาวทอง ช่อไว้
 ทั้งคฤหคาคดาวรอง เรืองโรจน์ ทองเอย
 กรมหมื่นอมรินทร์ไ้ ช่างสร้างรังถวาย ๗
 ๒๐ เรือช่อสครพชน ครองเมือง มิ่งเอย
 ลอยล่องฟ่องฟประเทือง คล่องคล้อย
 ฝพายนั้งของเนอง น้าแคว่ คฤหน่า
 ของส้มเก้งจกคั่นอัย นบน์อมน้ำถวาย ๗
 ๒๑ เรือราชสีห์แผ่นผ้าย ผยองสินธุ์ แ่นแซ
 พลเพี้ยพายนบกิน โยกฟ้า
 เจ้าพระยานิกรบดินทร์ ตกแต่ง
 คฤหค้ำเรือรุ่งเกล้า เลิศล้วนควรวถวาย ๗

๒๒ พระยามหาอำมาตย์ผู้ช่วยการ ทำเอย
 ๑ รุปราชสีห์ไวยาน อย่างน้อย
 พลพายขยขันชาน ยาวใหญ่ เจียวพ้อ
 คฤห์พนักร่างพร้อย เพริศพร้อมพรายแสง ฯ

๒๓ เรือเยี่ยงผาแผ่นผ้าย ชลธิ
 ๑ พระนรินทร์เส็น สบสร้าง
 พลพายไล่เลื้อย วิจิตรมาศ
 คฤห์มุขสองชั้นอ้าง ช่อไฉฉวยโฉม ฯ

๒๔ พระศรีเทพผู้ผิงทำ
 ๑ เรือรูปม้าปล่อยลำ เลิศแล้ว
 พลพายนั่งประจำ เจริญ
 คฤห์พนักร่างหลักแพรว เพริศพร้อมลอยฉวย ฯ

๒๕ เรือประทีปพิจิตรพร้อม พลพาย
 ๑ รูปพระนันทการหมาย ช่ออ้าง
 คฤห์ลคมลึงกลาย นลกลีศ แล้วแซ
 เจ้าพระยาธรรมาสร้าง สืบไฉฉวยลำ ฯ

๒๖ เรือโคโคคุเคอิ	เทียมไถ
ฉินซ่านโคไกร	ลาสเจ้า
ลายเลขพิไรไฟ	โรจน์รุ่ง เรืองแซ
พลเทพเจ้าของเจ้า	แต่งพร้อมเทียมถวายเป็น ๗
๒๗ เรือโตชมังคลินลา	เลขา
หลวงวิจิตรโกษา	ช่างใช้
คฤหังคะของบงชา	ผจงเสรีง ถวายแซ
วังรูปพลพายไว	ลำลำแลสลอน ๗
๒๘ เรือโตผนสุมทล้า	เล่ห์ทยาน นานา
พร้อมพวงพลพายชาญ	เชียวแกลว
ขุนซอศรีสังหาร	หากแต่ง ถวายนา
คฤหังคะเล็กแล้ว	ล่องถ้าเวลาลอย ๗
๒๙ เรือครุฑเห็นเห็นจ้วง	จับ
คฤหังคะสองชั้น	เค้นฟ้า
พลพายล่องสินธุ	ที่ท่วง จวังแซ
ของท่านท้ายน้ำกล้า	กลั่นแกล้งแต่งถวายเป็น ๗

- ๓๐ อสุรวายุภักษ์เสวริ่ง สรรทวง เรือเขย
 คุกพันกับบรรจง จักพร้อม
 พลพายนั่งรายกะทง ที่ท่วง งามนา
 พระยาราชิตนรงค์น้อย นอยเกล้าเหลาถวาย ฯ
- ๓๑ เรือขัณฑ์สมุทรลำ นฤมิตร
 พระยาพิไชยชาญฤทธิ์ จักไว้
 มีคุหาพวยสกลิตย ที่ท่า งามนา
 แต่งเสวริ่งถวายไท้ ธิราชเจ้าจอมสยาม ฯ
- ๓๒ เรือประทับพิจิตรพร้อม พรายดา
 หลวงพิทักษ์โยธา แต่งตั้ง
 สังกาแหงหาญปรา กวชื้อ นนอ
 คุกหุขวพลพายยัง หยกกล้าลอบถวาย ฯ
- ๓๓ เรือประทับข้าบาทไท้ ธรณินทร์
 สังกษชาญชลสินธุ์ สิบไว้
 พลพายฟ่างนภิน ตั้งคุหา งามนา
 หลวงนาเรืองเทศไค้ แต่งตั้งวังถวาย ฯ

๓๔ เยี่ยงผาทรงเครื่องล้วน แลจรรณ เรืองแฮ
 พระยาเทพพรชน ช่อไว
 คฤหัมชนนิกสน ทรทาบ ทองเคียบ
 พลเพียบพายเชื่องไซ เสรีแล้วลอยถวาย ฯ

๓๕ เรือวายุภักษ์พร้อม พลพาย
 คุกขมของฉาย แผ่นฟ้า
 คฤหพนิกจำหลักลาย รัจเรข เรืองแฮ
 พระยาราชภักดีชา ยาทไท้ทำถวาย ฯ

๓๖ โพเรียงเรือทั้งคู้ เคียงขวา
 หลวงอภัยเสนา สืบสร้าง
 ลักหลาดคาคกันยา พลเพียบ พายแฮ
 เรือช่อขานข้าง ช่อไวเป็นเฉลิม ฯ

๓๗ บ้านใหม่คู้ชักซ้าย พายขนาน หน้าแฮ
 หลวงสเรนทรวิชิตชาญ เชี่ยวกล้า
 กันยาทาสีประสาน แสงแข่ง แซ่เคียบ
 เรือช่อทองแขวนฟ้า เพื่องฟังกรุงสยาม ฯ

- ๓๘ แชะสารสินธพอ้าง ออกนาม
พระยาภักตสังคราม คักห้าว
เทียบรูปเครืองครบงาม ตกแต่ง แล้วแซ
พลกะเซียงหนองน้ำ ยাত্র้ายถวายนำ ฯ
- ๓๙ หมูชลดรเล่นน้ำ ลมฉน
พลกะเซียงรามัญ พรักพร้อม
ครบเครืองรูปเทียบนร จงเสร็จ แล้วเฮย
พระยาอคมราชาน้อม นยเกล้าถอยถวาย ฯ
- ๔๐ พระยาฤทธิรณพผู้ ผจงเหลา
แซทะเลงลเวงเปลา ไปล่แปล
เทียบรูปปรพหันเนา ชนคั่น
เงอ่ากะเซียงแล้ ใหล่ถ้ำตาขมิง ฯ
- ๔๑ วิพัชชลเซืองไซ้ ชาญคัก
พลกะเซียงสักหมัก กลั่นกล้า
รูปมะคำพิศพิฏก ผจงแต่ง พร้อมแซ
พระยานครอินทร์ข้า ยาทไถ่ถวายนเณอ ฯ

๔๖ พระยาจักร์ทรงศฤทธิห้าว หาญรณ
 วัชรบุเรอไชยชาญ คึกขบอง
 พลกระเซี่ยงหนัมหาญยล ขยากล้า มอญเซย
 จรเข้คำรามร้อง ช่อไว้ในสนาม ฯ

๔๗ เรือคชสีห์อย่างน้อย ลอยลำ
 นลนลิกลายช้า ค่อยม
 ฝพายเพียบประจำ เคียงค
 พระยาสุรเสนาจักรพร้อม ขยับทั้งเทียนถวาย ฯ

๔๘ เสนอนามข้าบาทผู้ ฝรั่งทำ เรือแซ
 พระราชโกษาลำ หนึ่งแล้ว
 ฝัชลียคาคาวคำ ควคร่า
 บรรพพลพายแกล้ว กลับไว้ถวายสนาม ฯ

๔๙ เรือกันยาข้าบาทผู้ สรรถวาย
 หลวงช่อศรีเทพหมาย ช่อไช
 ฝัผูกคาคาววาย เรืองรุ่ง งามนา
 พลไพร่พร้อมเสร็จไว้ เพียบพนพายเสนอ ฯ

๕๐ เรือกันยาข้าบาทไท้ ธรณี
 ผ่าผูกหน้าโชนลี ขลิบย้อม
 พระยาพาราชนนตรี ตกแต่ง ถวายแซ
 พลไพร่แซกเทศพร้อม ใส่เสื้อสีสลอน ฯ

๕๑ หลวงสุนทรสินธพไท้ ผจงทำ
 เรือประทีปกันยาลำ เลิศแล้ว
 ผ่าขลิบคาคทาวจำ ฐานโรจน์
 กรมเหล่าม้าแซงแก้ว ผ่ายซ้ายถวายเป็นชัย ฯ

๕๒ หลวงเสนาภิรมย์สร้าง ผจงจัด เรือแซ
 ผ่าขลิบผูกดาวรัตน พรางแพรว
 พลพายช่างชาญหัด พายว่อง ไฉนา
 พนักกันยาเลิศแล้ว ล่องคว้างกลางสนาม ฯ

๕๓ เรือประทีปพิจิตรพร้อม พลสกรรจ์
 พนักกันยาเชิดฉิ่ง ซอไช้
 เกณฑ์ไพร่พวกลพัน ขวาท้าย พายแซ
 พระหฤทัยท่านไค้ จัดแล้วลอสนาม ฯ

- ๕๔ เรือกันขวาเหลาล้วน พลแรง
 หลวงช้ออาสาสำแดง เทศหา
 กันยาคาศส์แสง ส่องรุ่ง เรืองแซ
 พลเพียบพาย้ายน้ำ หนองถ้ำอ่าววาย ฯ
- ๕๕ เรือกันเกณฑ์ไพร่พร้อม พลพาย
 หลวงจตุรงค์โยธานาย กลั่นกล้า
 นำเปนพยุหะฝ่ายซ้าย สถิตย นาวอ
 คุลียะเชิดที่ถ้ำ ถูกถวนชบวนเรือ ฯ
- ๕๖ ไชยคยาจารย์วรวรรณ ไพจิตร
 พระยาอภัยรณฤทธิ์ สืบสร้าง
 รักรูปพวงพายุสถิตย ชาญเชี่ยวชาญ
 อาภรณ์คัมภีร์กลาง เลิศแล้วลอยวาย ฯ
- ๕๗ เรือทนายเลือกไต่ แต่งนา
 หลวงภักดีอาสา ช้ออ้าง
 พนักแควกันยา ยงยั้ง
 เทียนบุปผูปยนต์สร้าง เสร็จแล้วลอยวาย ฯ

- ๕๘ เรือประทีปพิจิตรล้ำ แลลान เนตรเขย
 พนกกันยาลงการ เลิศแล้ว
 พระยาสมขัตยาธิบาล ตกแต่ง ถวายแซ
 พิศรูปพลพายแก้ว กลับไว้ถวายเสนอ ฯ
- ๕๙ เรือไกรสรมาค้มนั้น แมนสรรค์
 บุษบกม่านสุวรรณ เลิศแล้ว
 กรมหมื่นชุกุมบรรจง แต่ง ถวายแซ
 พลเพียบไล่เสือแพรว พรางฟ้าอำไฉน ฯ
- ๖๐ เกณฑ์หัตถ์อย่างฝรั่งชาย สรรพจริง เรือแซ
 หลวงช่อพิพิธณรงค์ จิตแล้ว
 พลพายไล่เสือทนต์ นั่งขยับ อยู่เนา
 นำทูลเกล้าเกล้า กลับไว้ ในสนาม ฯ
- ๖๑ เรือกรมตำรวจชาย ในน้ำ
 พระมหาเทพท่า ค่คั้ง
 พลพายแต่งตัวกำ ยำตาก สี่แซ
 ทนแห่งตำแหน่งยัง อยู่เพียงหกขนาน ฯ

๖๒ คู่เจ็กตำรวผู้

สีกากกกันยา

พระอินทรเทพปรา

พลเพียบพายไหล่แล้

๖๓ พระพิเรนทรเทพสร้าง

แห่คู่เจ็กซ้ายหมาย

คากสีแผ่วควาย

ตำรวใหญ่ไพร่เพียบแต่

๖๔ คู่แปดเรือทั้งคู่

พลหม่ตำรวกรม

พระอินทรเดชสม

สีกากผาคณีย้าย

๖๕ พลพายขรรจถ้วน

พระชอพรหมบริรักษ์

สีกอบแผ่วคคคค

ตำรวกรมสนมอ้าง

ใหญ่ขวา

อย่างแท

กฎชอ

เล่ห่ตงขบวนจริง ๑

เรือถวาย

แม่นแท

ขอบรอย

ง่าเงอพายผจง ๑

คววม

นอกรซ้าย

ญายศ นาพ่อ

ยาตรเท้าส้าวเสมอ ๑

พร้อมพรัก

เริ่มสร้าง

ลายคาค

คู่เก้านาขวา ๑

๖๖ กอกลงกลางเกณท์คังคู้ เคียงลิ ลาศเอย
 หลวงมหาโยธี จักไว้
 ภัณฑาทกแดงลิ สักหลาก
 ข้ายทิสัยคู้ไค้ แห่เจ้าจอมเวียง ฯ

๖๗ สักทเวือคังเล็ค บวรจง
 หลวงซอศรรณวงค์ ศักท้าว
 กอกลงกลางเหล้าเลชลง ลอยล่อง
 คู้ทิสัยขวาน้าว เหนียวยายพายเผยอ ฯ

๖๘ อาสาวิเศษข้าย พายไสว
 หลวงซอพลอไครย ล้ออ้าง
 ภัณฑาทคสีไฟ โรจน์รุ่ง เรืองแฮ
 ถวายพระบาทเจ้าช้าง เฝือกเฝ้าแผ่นไผท ฯ

๖๙ เรือประทีปเทียนรูปพร้อม พรายตา
 หลวงพิทักษ์โยธา แต่งตั้ง
 สางกำแหงหาญปรา กว๊อ เรือเอย
 ทั่งคฤทพลพายยัง หยดถาลอยถวาย ฯ

๗๐ เวธประทีปข้าบาทไท้ ธรณินทร์
 ส่างซ้อชลชาณสินธุ์ สืบไว้
 พลพายฟ่างเพ็ญบิน คั้งคฤห์ งามนา
 หลวงนราเรืองเดชไต่ แต่งตั้งวังถวายเป็น
 ๗๑ เวธกันยาข้าบาทผู้ แดงลงลักษณ ไว้โดย
 พระยาช้อยำเรอภักดิ์ แต่งไว้
 กรมวังอาขวิรักษ์ พระนิเวศน์ ท่านแฮ
 พร้อมพวกพลพายไต่ เสร็จแล้วลอบถวายเป็น
 ๗๒ เวธประทีปพิจิตรล้ำ เลือเขียน
 พระยารักษมณฑลไพบร แต่งตั้ง
 กรมวังช่างชาณเพียร เหลาแต่ง งามนา
 พร้อมพวกพลพายยัง อยู่ถ้ำเวลาลอย
 ๗๓ พระคลังในซ้ายแต่ง เรือถวายเป็น
 พระยาช้อยำไรนาย หั้นไว้
 ฝ้าผูกขลิบดาวราย รักรอย
 พนกกันยาพร้อมไว้ เพียบผู้พายสลอน

๗๔ เรือสนมกลางเสร็จสร้าง ไว้วัง ถวายแซ
 เพ็ญเพียบพายกำลัง กลับแก้ว
 หลวงอเรนทร์ชาติสัง ทวแต่่ง แล้วเฮย
 พนักกันยาพรายแพรว เลิศล้ำอยสนาม ฯ
 ๗๕ อาสาวิเศษของ ขวผจญ คึกเฮย
 หลวงซอเส่นานนท์ แต่งไว้
 กันยาทาสีพล พายเพียบ ลำแซ
 ถวายพระบาทสมเด็จพระไท่ แก่นกล้ำมหาสถาน ฯ
 ๗๖ เรือที่นั่งผูกผ้า กาวผจง
 ของพระองค์สยามทรง สืบไว้
 กันยาพนกอลง กตมาศ งามแซ
 ถวายพระบาทสมเด็จพระไท่ ธิราชท้าวแดนสยาม ฯ
 ๗๗ เจ้าชมพูนทแสงรัง ผจงทำ เรือเฮย
 ผ้าผูกคาคาวคำ ภูห้อย
 พลพายไล่เสือประจำ จ้วงจรวท พายแซ
 พระสุทรสุวรรณพริบ เพริศพรังกันยาเยาว์ ฯ

๗๘ เรือประทีปที่นั่งแสงสว่าง สวรรทรวง
 ฝ่าผกดาวทองของลง กตพร้อม
 กันยาพนักผิง จิตไพร่ พร้อมแฮ
 เจ้ายคนธรรน้อม นอยเกล้ากลั่นถวาย ฯ
 ๗๙ เจ้ารองทรงแต่งตั้ง เรือขบวน
 พนักกันยาม่านควร คำสร้าง
 ฝ่าผกกล่มหวน กระพือยาย ยายแฮ
 ครบไพร่พลพายช้าง ช่อไว้ในสนาม ฯ
 ๘๐ เรือกราบพิจิตรพร้อม กันยา
 พระสุรัสวดีขวา บอกรไว้
 แดลงหลวงช่อศรีภักดา สมคแต่ง ถวายแฮ
 เทียนธูปพร้อมเสร็จให้ ยาคกร้ายพายเสนอ ฯ
 ๘๑ เรือกันยาเข้ายาทผู้ นามขนาน
 พระยาประสิทธิศักรการ เชื่องใส
 พลพายสมรรถเชียวชาญ เชิงเรือว แรงนา
 ถวายพระบาทเกล้าไท้ แก่นท้าวจอมกรุง ฯ

๘๒ เรือกันยาข้าบาทเจ้า จอมไผท
 พระยาพิพิธโกไค สืบสร้าง
 พิศพลพวกพายไสว ชนคั่นง พายแฮ
 คลังมหาสมบัติอ้าง ช่อไว้เป็นเฉลิม ฯ

๘๓ พระยาเพชรชฎาตั้งแต่ง เรือสิงห์
 แคร่คฤหัยลอย่างจริง จักไว้
 กันยาพนกพิง นลิกเล็ค ลายแฮ
 พิศรปผพายไสว เลห์แท้แลคตลง ฯ

๘๔ เรือประทีปข้าบาทผู้ นามขนาน
 พระยาประชาชัยพิบาล ขอกไว้
 กรมนาภิวิจาวณ ฝิตชอย
 จักเสร์จถวายไท้ แผ่นเผ้าไผทสยาม ฯ

๘๕ เรือกันยาพนกพน ไฟจิตร
 พระยาราชประสิทธิฝิต ชอยบุรี
 พระคลังวิเศษกิจ บังคัย เสร์จแฮ
 พิศพวกพลรูปผู้ ล้าลวันขบวนพาย ฯ

๘๖ เรือประทีปวิเศษด้วย พลพญท
 คฤห์พนกเคิดิน ช่วงฟ้า
 เหวล่องลอยสินธุ์ ชชช นนา
 หลวงวิเชียรไพฑนค์ข้า บาทไท้ถวายสนาม ฯ
 ๘๗ เหวลิตลลสมุทน์ นามขนาน ไวไอย
 หลวงสกลพิมาน แต่งแล้ว
 มีคฤห์ไพร่เอางาน ใจอง่า พายแฮ
 พร้อมพวกพลพายแก้ว กลับไว้ถวายล้า ฯ
 ๘๘ หลวงราชโยธาเทพสร้าง สรรถวาย
 คากกันยาเชิงชาย ลวคัลลิม
 ทหารในพวกพลพาย เพ็ญเพียบ ชย่นา
 แท้ทุกสองพร้อม ฝ่ายซ้ายถวายล้า ฯ
 ๘๙ เรือโชนโคยเสด็จเจ้า จักรพรรดิ
 พระครุณรัชจัก เสรีไว้
 ผักเกรของทาวรัตน์ พนิกฉลัก กันยาแฮ
 นายมหาคเชองไซ ช่างแกลังแต่งถวาย ฯ

๕๐ พระพลัษฏานุรักษ์เสวรี ฌงเหลา เรือเฮย
 พนักกันยาพรายเพรา เพรีศแพรว
 ทาวเงินผูกผ้าเหลา นล็กมาศ งามแฮ
 ปลัดจางวางมหาดแก้ว กลั่นกล้าอำเสนาอ ฯ

๕๑ เรือราชบัณฑิตยน์ ฝ่ายขวา
 พระวิเชียรปรีชา รอบรู้
 ผ้าผูกทาคคารา เรืองโรจน์ แล้วแฮ
 พนักกันยาอำสู้อาจอ้างกลางสนาม ฯ

๕๒ กรมราชบัณฑิตยซ้าย สรรทรวง เรือเฮย
 พนักกันยาอย่างฌง จิตไว้
 รั้งป่น้งรายกะทง จีบง่า พายแฮ
 ของพระเมธาไค้ แต่งตั้งรั้งถวาย ฯ

๕๓ พระพิพิธเคชเรไค้ ฌงท่า เรือแฮ
 เกณฑทศอย่างฝรั่งลำ หนึ่งน
 กันขพนักจ่า หล็กเล็ค
 พร้อมไพร่พลพายชื้อ ฌอไว้ถวายทัว ฯ

๘๔ ทลุมลเวงเหล้าคัง ทองขวา
 พลเพียบกะเชียงรา ร่อนน้ำ
 พระยาสีหราชชา ชาญช่าง ทำแซ
 ครอบเครื่องรูปเทียนล้ำ เลิศแล้วลอยถวาย ฯ
 ๘๕ เรือคฤหพิศตรด้วย แสงเพลิง
 พลเพียบพายรำเรง ให้ข้า
 กิเลนเล่นลงเชิง ชีชี ถวายแซ
 หลวงเทพเคชะข้า ยาทแกลังแก่งถวาย ฯ
 ๘๖ หลวงสุนทรเคชะห้าว หาญรณ รงค์เชย
 รักรูปเรือคฤหพล พรักพร้อม
 กิเลนละเลิงชล ชีชี ไว้แซ
 เทียนรูปครอบเสริญ้อม นอยเกล้าลอยถวาย ฯ
 ๘๗ เรือเลื้อคฤหเครื่องพร้อม พลพาย
 พระราชรองเมืองหมาย ช่อไต้
 คอกไม้รูปเทียนราย เวียงวอย เรือแซ
 ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จิราชเรือเรองบุญ ฯ

๙๘ เทวกาถีสุมุคทั้ง คฤหัส
 วัชรูปพลพายมี มากผู้
 พระยาราชสภาวดี ตกแต่ง พร้อมนา
 กรมสวัสดิ์รู้ ช่อไว้วถวายลำ ฯ
 ๙๙ เรือประทับทั้งคฤหพร้อม พรายแสง
 ช่อมังกรจำแลง เลิศแล้ว
 พลพายใส่เสื้อแดง งามยิ่ง งามนา
 พระยาพิไชยสงครามแก้ว ถิ่นกล้าอ้าถวาย ฯ
 ๑๐๐ มังกรแผลงฤทธิ์ทั้ง คฤหระหง
 เพ็ญเพียบพลพายผจง จักไว้
 พระยารามกำแหงลง ช่อท่าน ทำแซ
 เทียนธูปพร้อมถวายไท้ แก่นท้าวจอมกรุง ฯ
 ๑๐๑ เรือประทับข้าบาทเจ้า จอมพล
 หลวงช่อฤทธานนท์ แต่งไว้
 พิศพุกเหล่าพล พายเพียบ ช้วนนา
 วังนอกตำแหน่งไต้ จักพร้อมน้อมถวาย ฯ

๑๐๒	เรือสิงโตเล่ห์เต็น	ตามชล
	ตั้งคฤห์พรั่งพร้อมพล	ภาพไว้
	พลรูปอาชออกผจญ	โจมตี
	พระยาเพชรพิไชยไต้	แต่งแล้วลอบถวาย ๖
๑๐๓	เรือกราบซ้ายขวาไท่	ทำถวาย
	พระยาอุไทยธรรมหมาย	ขอไว้
	ผ้าผูกคาคทาถวาย	เรื่องรุ่ง
	เกณฑ์ไพร่พลพายไต้	เสร็จแล้วลอบเสนอ ๖

